

COFNODION O GYFARFOD CYNGOR CYMUNED HARLECH A GYNHALIWIYD YN YR HEN LYFRGELL, HARLECH AM 7.30 O'R GLOCH 13.05.24

YMDDIHEURIADAU

Cyng. Thomas Mort, Gordon Howie a Gwynfor Owen (Cyngor Gwynedd).

PRESENNOL

Cyng. Edwina Evans (Cadeirydd), Christopher Braithwaite (Is-Gadeirydd), Tegid John, Rhian Corps, Ceri Griffiths, Martin Hughes, Giles Bentham, Reg Chapman, Wendy Williams, a'r Cyng. Annwen Hughes (Cyngor Gwynedd).

'Roedd 6 aelod o'r cyhoedd yn bresennol ar gychwyn y cyfarfod ond fe adawodd dau yn fuan ar ol cychwyn y cyfarfod.

Gofynnodd Mrs Jane Jones i annerch y Cyngor i dynnu eu sylw at y digwyddiad a fydd yn cael ei gynnal i ddadorchuddio'r plac glas er cof am Bryan Hilton-Jones ar yr Zil o Fehefin a gofynnodd a fyddai'r Cyngor yn fodlon rhoi rhodd ariannol tuag at y digwyddiad hwn.

Gofynnodd Ms Annie O'Brien a oedd yr Aelodau wedi derbyn ei chais i siarad yn y cyfarfod a dywedodd ei bod wedi anfon e-bost yn amlinellu'r hyn yr oedd hi am ei drafod gyda'r Aelodau. Nodwyd bod rhai Aelodau wedi derbyn yr e-bost dan sylw ond yn anffodus roedd wedi mynd i ffolder sothach Aelodau eraill. Cytunwyd bod Ms O'Brien yn anfon yr e-bost eto a byddai'r mater yn cael ei drafod yn y cyfarfod fis nesaf.

COFNODION

Derbyniwyd cofnodion o gyfarfod Ebrill 8ed 2024 fel rhai cywir gan y mwyafrif o Aelodau, ond dywedodd y Cyng. Martin Hughes nad oedd yn dod o hyd i'r cofnodion yn gywir a'i fod wedi anfon e-bost at yr Aelodau yn amlinellu'r gwelliannau y dylid eu gwneud iddynt.

MATERION YN CODI O'R COFNODION

Dywedodd y Cyng. Martin Hughes y dylid nodi yn y cofnodion bod y Cyng. Giles Bentham wedi gofyn am bleidlais wedi'i recordio o ran y materion a oedd yn codi o gofnodion mis Ebrill ond bod hyn wedi cael ei wrthodwyd gan yr Is-gadeirydd.

Dywedodd y Cyng. Martin Hughes y dylid nodi y dylai'r Is-gadeirydd fod wedi egluro wrth aelodau'r cyhoedd pam y bu'n rhaid iddynt adael y cyfarfod ym mis Ebrill.

Cynigiodd y Cyng. Martin Hughes na fydd torri'r ddau Reol Sefydlog hyn yn cael ei ailadrodd.

DATGAN BUDDIANT

Datganodd y Cyng. Martin Hughes fuddiant anbersonol, anfeirniadol pan drafodwyd y cais ariannol am blac glas ar gyfer Bryan Hilton-Jones gan ei fod yn Drysorydd Cymdeithas Hanes Harlech a llofnododd Ffurflen Datganiad Buddiant Personol.

Datganodd y Cyng. Giles Bentham fuddiant personol pan drafodwyd y cais ariannol am blac glas ar gyfer Bryan Hilton-Jones gan ei fod wedi helpu gyda hanes Hilton-Jones a llofnododd Ffurflen Datganiad Buddiant Personol.

MATERION CYNGOR GWYNEDD

Fe dderbyniwyd yr adroddiad canlynol gan y Cyng. Annwen Hughes ar Cyng. Gwynfor Owen – Adroddodd y Cyng. Annwen Hughes ers y cyfarfod diwethaf ei bod wedi cael gwybod bod y pwyntiau gwefru ceir yn maes parcio Bron y Graig uchaf nawr yn gweithio. Hefyd 'roedd wedi derbyn e-bost gan Williams Homes datblygwyr y tai yn datgan bod y gwaith o adeiladu y tai ger ystad Penyrhwylfa yn cychwyn. 'Roedd wedi derbyn e-bost yn datgan pryder bod perchnogion "motor homes" sydd yn parcio ar faes parcio HAL dros nos yn gwagio eu toiledau i'r ffos gerllaw ag hefyd 'roedd wedi derbyn lluniau yn dangos y gwahaniaeth yn lliw dwr y ffos cyn ag ar ol pasio y maes parcio. Hefyd wedi cael gwybod bod llygaid dyst wedi gweld perchennog "motor home" yn gwagio ei doiled i wrychoedd gerllaw. Cytunwyd i gysylltu â HAL ynglŷn â'r mater hwn ynglŷn â'r cartrefi modur pan fyddant yn parcio ar faes parcio HAL yn gofyn pa gamau y maent yn eu cymryd o ran y mater hwn.

Yn dilyn y cyfarfod yr oedd wedi ei gael gyda'r Heddlu yn mis Chwefror eleni, 'roedd yn falch o weld eu bod yn gweithredu yr hyn yr oeddynt wedi ei addo trwy gadw llygaid ar or-yrru lawr Ffordd y Traeth ag hefyd eu bod wedi trefnu i'r Warden Traffic ymweld ar dref yn fwy aml.

MATERION YN CODI

Ethol Swyddogion am y flwyddyn 24/25:-

Cadeirydd:- Cyng. Christopher Braithwaite wedi cael ei ethol yn ddiwrthwynebiad

Wrth adael y Gadair diolchodd y Cyng. Edwina Evans i'w chyd Gynghorwyr am eu holl gefnogaeth dros y ddwy flynedd ddiwethaf er bod yn rhaid wynebu rhai anawsterau ar adegau. Dywedodd hefyd ei bod yn gobeithio y byddai'r Cadeirydd newydd yn cael cefnogaeth ei gyd Gynghorwyr a diolchodd hefyd i'r Clerc am ei holl waith. Cyfleodd y Cyng. Martin Hughes ei ddiolch i'r Cyng. Edwina Evans.

Dywedodd y Cyng. Christopher Braithwaite fel y Cadeirydd newydd y byddai'n gobeithio cael cefnogaeth ei gyd-Gynghorwyr.

Cynigiwyd ac eiliwyd dau enw ar gyfer swydd Is-gadeirydd, sef y Cynghorydd Tegid John a'r Cyng. Giles Bentham. Pleidleisiodd y Cyng. Christopher Braithwaite, Edwina Evans, Tegid John, Rhian Corps, Ceri Griffiths a Wendy Williams dros y Cyng. Tegid John.

Pleidleisiodd y Cyng. Martin Hughes a Giles Bentham dros y Cyng. Giles Bentham.

Atalodd y Cyng. Reg Chapman rhag pleidleisio.

Etholwyd y Cyng. Tegid John yn Is-Gadeirydd

Aelodau Is-Bwyllgorau:-

Fynwent – casglu unrhyw 6 Cynghorydd ynghyd

Llwybrau - Cyng. Rhian Corps a unrhyw 5 Gynghorydd arall

Neuadd Goffa – Cyng. Edwina Evans a Ceri Griffiths

Cae Chwarae – Cyng. Christopher Braithwaite, Tegid John, Rhian Corps a Reg Chapman

Hen Lyfrgell – Cyng. Edwina Evans a Martin Hughes

Un Llais Cymru – Cyng. Christopher Braithwaite a Martin Hughes

Seddi Cyhoeddus – Cyng. Wendy Williams a Rhian Corps.

Rhandiroedd – Cyng. Giles Bentham a Reg Chapman

Llwybr Natur Bron y Graig – Cyng. Christopher Braithwaite, Tegid John, Rhian Corps a Martin Hughes

Hamdden Harlech ac Ardudwy – Cyng. Giles Bentham a Martin Hughes

Llywodraethwyr Ysgol Tan y Castell – Cyng. Wendy Williams

Cytunwyd sefydlu'r is-bwyllgorau canlynol:-

Staffio – Y Cyng. Christopher Braithwaite, Tegid John, Ceri Griffiths a Rhian Corps

Cyllid – Y Cyng. Christopher Braithwaite, Tegid John, Reg Chapman a Martin Hughes

Adroddiad Blynyddol y Cyngor

Adroddodd y Clerc ei bod hi yn ofynol bellach bod y Cyngor yn cyhoeddi Adroddiad Blynyddol am y flwyddyn ariannol sydd wedi bod ag felly l'r perwyl hyn mae hi wedi anfon copi o'r Adroddiad 'roedd wedi ei baratoi ar gyfer y Cyngor i bob Aelod er mwyn iddynt gael rhoi sylwadau arni os bydd angen. Cytunwyd i gynnwys bod Archwilio Cymru wedi cyhoeddi adroddiad a oedd er budd y cyhoedd o ran y sgam a bod angen newid y gyllideb hefyd i precept o dan bennawd y gyllideb a dylai'r incwm a'r gwariant ddarllen 2023/24 ac nid 2022/23.

Cytunwyd anfon yr adroddiad blynyddol ymlaen gyda'r gwelliannau i'r Aelodau a gofyn iddynt ymateb yn ôl mewn 5 diwrnod gwaith cyn iddo gael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor.

Dywedwyd hefyd gan y Cadeirydd y dylid derbyn unrhyw sylwadau sydd gan yr Aelodau ynghylch y cofnodion o fewn 14 diwrnod gwaith o ddyddiad y cyfarfod.

Mynegwyd pryder ynghylch y wefan a chytunodd y Cadeirydd i siarad â Mrs Kim Howie.

Cynllun Cyllideb

Adroddwyd bod £3,765.76 (a oedd yn cynnwys costau banc) wedi cael ei wario ers cychwyn y flwyddyn ariannol newydd a bod hyn yn £10,966.49 o wariant yn llai na oedd wedi cael ei glustnodi yn y gyllideb am y flwyddyn.

Adolygu Cyllideb y Cyngor

Cytunwyd y byddai'r is-bwyllgor cyllid yn cyfarfod cyn cyfarfod nesaf y Cyngor ac yn adrodd yn ôl yn y cyfarfod nesaf o ran cyllideb y Cyngor.

Rheolau Ariannol y Cyngor

Cytunwyd yn adran 4.5 y dylid newid y terfyn ar gyfer y ddarpariaeth gyllidebol ar gyfer y gwariant o £500 i £2,000 ac ychwanegu "gyda chytundeb y Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd".

Goleuadau Nadolig

Adroddodd y Cadeirydd ei fod wedi derbyn rhestr o'r holl wariant o ran yr uchod gan Mr. Geraint Williams a chytunwyd y byddai'r Clerc yn anfon hyn ymlaen at yr holl Aelodau ac y byddai'r mater yn cael ei drafod eto yn y cyfarfod mis nesa.

Ethol Cyngorydd

Adroddodd y Clerc ei bod wedi derbyn rhybudd ynglyn ag Etholiad gan y Swyddog Etholiadol a bod y rhybudd wedi cychwyn ers yr 8ed o'r mis hwn ag yn dod i ben ar 16eg. Os bydd mwy na un enw wedi ei dderbyn ganddo bydd etholiad yn cael ei chynnal ar y 13eg o Fehefin.

Dyfyniadau Ymchwiliad y Cyngor

Dywedodd y Cyng. Martin Hughes ei fod wedi derbyn 3 dyfynbris gan Un Llais Cymru i gynnal yr ymchwiliad yn amrywio o £945 i £11,000 a dywedodd hefyd fod y cylch gwaith wedi'i baratoi gan Un Llais Cymru a'i anfon at y tri ymchwilydd. Mynegodd y Cadeirydd bryder bod y Cyng. Martin Hughes wedi gallu cysylltu ag Un Llais Cymru heb ganiatâd y Cadeirydd a bod y Cyngor yn barod i wario arian cyhoeddus ar y mater i ymchwilio i'r twyll. Dywedodd y Cadeirydd hefyd nad oedd ganddo hyder yn y dyfyniadau a dderbyniwyd oherwydd y broses y cafwyd hwy yn dilyn sgwrs gydag Un Llais Cymru yn gynharach heddiw lle dywedon nhw mai dim ond pynciau gyda threfniadau blaenorol gan y Cadeirydd neu'r Clerc. Cymerwyd pleidlais i dderbyn y dyfynbris isaf a chytunodd pawb i hyn.

Prydles Toiledau Cyhoeddus ger y Castell

Adroddodd y Clerc yn dilyn cyfarfod mis diwethaf 'roedd wedi anfon copiau o'r uchod i bob Aelod er mwyn iddynt gael golwg arno cyn bod y Cyngor yn cysylltu yn nol gyda Chyngor Gwynedd. Cytunwyd i ateb gan ddweud nad oedd y Cyngor yn hapus gyda'r brydles a gofyn a fyddai'n bosibl cael dogfen fwy symlach a llai o flynyddoedd ar y brydles.

Cyfarfod gyda Cyfeillion Ellis Wynne – 3.5.24

Dywedodd y Cyng. Martin Hughes ei fod ef a'r Cyng. Giles Bentham wedi mynychu'r cyfarfod uchod ar ran y Cyngor. Adroddwyd hefyd fod cofnodion o'r cyfarfod hwnnw wedi eu derbyn gan bawb. Dywedodd y ddau Gyngorydd fod llythyr gan Gyngor Gwynedd at Cyfeillion Ellis Wynne, dyddiedig 7/7/2010, oedd yn cynnwys rhestr o rwymedigaethau Cyngor Tref Harlech angen eu cyflawni fel deiliaid prydles, sydd heb eu gwneud, hyd yma, gan y cyngor tref' yn mynd i gael ei anfon atynt gan Sian Llewelyn ond hyd yn hyn ni chafwyd dim. Penderfynwyd gadael y mater nes bod llythyr o'r fath wedi'i dderbyn a rhoi'r mater ar agenda'r mis nesa.

CEISIADAU CYNLLUNIO

Diwygio Amod Rhif 2 (cynlluniau wedi eu cymeradwyo) ynghlwm i Ganiatâd Cynllunio NP5/61/657A dyddiedig 01/08/2023 ar gyfer newidiadau i bae parcio - Aelfor, Ffordd Isaf, Harlech (NP5/61/657E)

Cefnogi y cais hwn.

ADRODDIAD Y TRYSORYDD

Adroddodd y Trysorydd bod £5,367.08 yn y cyfrif rhedegol a £72,481.11 yn y cyfrif cadw.

Taliadau yn ystod y mis

Mrs Kim Howie	- £25.99	- taliad misol am gynnal gwefan y Cyngor
Mr. M. J. Kerr	- £580.00	- agor bedd y diweddar Mr. Robert John Shaw
Mr. Lee Warwick	- £298.00	- glanhau toiledau ger y neuadd goffa mis Mawrth ag Ebrill
Mr. G. J. Williams	- £156.00	- torri gwair cae chwarae Brenin Sior ar cae peldroed
Clear Insurance Management Ltd	- £2,082.04	- insiwrans y Cyngor

Ceisiadau am gymorth ariannol

Hamdden Harlech ac Ardudwy - £1,824.75 – cynnig precept (taliad misol)

Fe gafodd y taliadau uchod eu prosesu gan y Cadeirydd, y Cyng. Christopher Braithwaite a wnaeth y Cyng. Edwina Evans gymeradwyo'r taliadau ag fe roddwyd ganiatad l'r Clerc/Trysorydd l'w talu ar lein neu drwy siec ar ddiwedd y cyfarfod.

Derbyniadau yn ystod y mis

Ms Melissa Morgan - £40.00 – rhent rhandir rhif 17 a 18
Mr. Lee Warwick - £60.00 - rhent rhandir rhif 13 a 14
H. O. Davies - £1,908.00 - claddu y diweddar Mr. Robert John Shaw
Mr. Dafi Owen - £150.00 - rhent rhandir rhif 1, 2 a 3
Cyngor Gwynedd - £35,000.00 – hanner y precept
Cyllid a Thollad - £175.04– ad-daliad T.A.W.
Cyngor Gwynedd - £6,921.79 - ad-daliad incwm meusydd parcio

GOHEBIAETH

Cyngor Gwynedd – Adran Amgylchedd

Wedi derbyn llythyr gan yr Adran uchod yn hysbysu y Cyngor bod y Ffordd Dosbarth III a adwaenir fel Ffordd Uchaf, Harlech o bwynt ger ei gyffordd gyda Bron y Graig gan deithio mewn cyfeiriad gogledd orllewinol hyd at bwynt ger ffordd fynedfa Llyfrgell Harlech ar gau ar y 25ain o Fehefin. Mae angen y gwaharddiad ar sail iechyd a diogelwch i'r cyhoedd yn ystod gwaith cloddio ar ran Scottish Power. Adroddodd y Clerc ei bod wedi anfon yr e-bost hwn ymlaen i'r Aelodau yn barod.

Cyngor Gwynedd – Adran Economi

Wedi derbyn e-bost gan yr uchod yn hysbysu y Cyngor bod cyfarfod o Ardal Ni Bro Ardudwy yn cael ei gynnal ar yr 16eg o'r mis hwn yn Hamdden Harlech ac Ardudwy am 5.30 o'r gloch. Adroddodd y Clerc ei bod wedi anfon yr e-bost hwn ymlaen i'r Aelodau yn barod ag wedi anfon enwau y rhai oedd yn mynd i fynychu y cyfarfod ymlaen i Anna Lewis.

Un Llais Cymru

Wedi derbyn e-bost gan yr uchod yn hysbysu y Cyngor bod hyfforddiant am ddim yn cael ei gynnal a bod lle i ddau Gynghorydd fynd arno. Hefyd wedi derbyn rhestr dyddiadau hyfforddiant mis Mai a Mehefin. Cytunwyd i anfon y rhestr hwn ymlaen i bob Aelod.

SARPA

Wedi derbyn llythyr gan yr uchod yn gofyn i'r Cyngor gysylltu hefo Trafnidiaeth Cymru ynglyn ar toriadau arfaethedig i wasanaethau ar lein y Cambrian maen't yn ei fwriadau ei wneud trwy dorri allan gwasanaeth 4 tren rhwng Rhagfyr a Mawrth. Adroddodd y Clerc ei bod wedi anfon yr e-bost hwn ymlaen i'r Aelodau yn barod. Diolchodd y Cyng. Edwina Evans i'r Clerc am anfon e-bost mor dda ar ran y Cyngor Cymuned at Trafnidiaeth Cymru yn gwrthwynebu'r cynnig hwn.

Ambiwlans Awyr Cymru

Wedi derbyn llythyr gan Brif Weithredwr yr uchod ynglyn ag adolygiad o'r gwasanaeth EMRTS a gynhaliwyd yn annibynnol ddod i ben. Adroddodd y Clerc ei bod wedi anfon yr e-bost hwn ymlaen i'r Aelodau yn barod.

Parc Cenedlaethol Eryri

Wedi derbyn llythyr gan yr uchod ynglyn a dod yn Aelod o Awdurdod y Parc ag yn datgan bod swydd wag yn bodoli ar hyn o bryd ar gyfer Aelod o'r Awdurdod a benodir gan Llywodraeth Cymru. Bydd y broses recriwtio ar gyfer y rol hon yn dechrau ar y 16eg o'r mis hwn a bydd manylion llawn y rol gan gynnwys y broses o gyflwyno cais ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru o 9.00 o gloch y bore hwnnw. Mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn i'r cyfle hyn gael ei hyrwyddo yn lleol ag os bydd gan unrhywun ddiddordeb iddynt gysylltu a swyddfa'r Awdurdod.

Mrs Pamela Ainsworth

Wedi derbyn llythyr gan yr uchod yn gofyn i'r Cyngor wneud yn siwr bod y cyflymder traffic yn aros yn 20 m.y.a trwy'r dref.

Mrs Anna Cole

Wedi derbyn e-bost gan yr uchod yn datgan siom pan yn ymweld ar dref yn ddiweddar eu bod wedi derbyn ticed parcio yn maes parcio Min y Don er bod y ticed 'roeddynt wedi ei archebu yn dal o fewn amser a ddim wedi mynd drosodd ag yn datgan byddant yn falch o gael adborth y Cyngor ynglyn ar mater hwn. Dywedwyd gan yr Aelodau eu bod yn credu bod y peiriant talu ac arddangos dan sylw yn derbyn cardiau credyd ond byddent yn gwirio a oedd hyn yn gywir ac yn cynghori Mrs Cole i fynd â'r mater i fyny gyda Chyngor Gwynedd.

UNRHYW FATER ARALL

Dywedodd y Cadeirydd ei fod yn gobeithio y byddai pob Aelod yn cadw at y Cod Ymddygiad.

Cytunwyd i roi mater meinciau cyhoeddus ar agenda'r mis nesa.

Gwnaethpwyd yn hysbys bod cyfarfod o'r cynllun celf gyhoeddus ar ddydd Mercher 15fed

Gwnaeth y Cyng. Reg Chapman rhoid gwybod ei fod wrthi'n llunio rhestr o eitemau i'w gosod ar agenda'r mis nesa.

Mrs Jane Jones

Trafodwyd y cais oedd wedi ei dderbyn gan yr uchod ar ddechrau'r cyfarfod a penderfynwyd rhoi cyfraniad i fyny hyd at £300 os yw y cais yn bodloni'r rheoliadau ariannol.

ARWYDDWYD.....Cadeirydd

DYDDIAD..... 788